

Handlingsplan for Tananger Menighetsbarnehage 2015-2019

TRO

Trygghet, **R**espekt, **O**msorg

Innholdsfortegnelse:

Velkommen til Tmb	s.3
Hva er en handlingsplan	s.4
Vårt pedagogiske grunnsyn	s.4
Visjonen	s.5
Satsningsområde «Alle med»	s.6
Barns medvirkning	s.7
Overgang bhg. -skole	s.8
Årshjul – konkret plan for 5-åringene	s.10
Fagområdene-progresjonsplan	s.13
Lek og læring	s.21
Danning og omsorg	s.23
Flerkulturelt arbeid i bhg.	s.24
Likestillingsprinsippet – kjønnsroller i bhg	s.25
Dokumentasjon	s.26
Foreldresamarbeid	s.27
Kompetanseplan	s.29
Tradisjoner i bhg.	s.32
Åpen barnehage	s.34
Bhg. samarbeidspartnere.	s.35

Velkommen til Tananger Menighetsbarnehage.

Hvem er vi?

Barnehagen er privat og eiet av Tananger Menighet. Barnehagen har særlig formål (Barnehageloven §1) – et kristent livssyn. Barnehagen henger sammen med Tananger kirke, og vi har et godt samarbeid med dem. Gjennom dette arbeidet skal barna bli kjent med våre kristne verdier og kulturarv.

Barnehagen har tre avdelinger, med til sammen 44 barn. I tillegg til vanlig barnehage driver vi også åpen barnehage, Knøttetreffet. Knøttetreffet har åpent mandager og torsdager, og holder til på cafeen i Tananger kirke. Vi har også SFO, der det til daglig er ca. 70 barn og 6 voksne.

Noahs Ark 1-3 års avdeling.

Denne avdelingen består i dag av 14 barn og 5 voksne.

Hvalene 3-6 års avdeling.

Består i dag av 18 barn og 4 voksne.

Løvene 3-6 års avdeling.

Består i dag av 12 barn og 3 voksne

Barnehagens historikk:

Lekeklossen barnehage startet i 1988 som et korttidstilbud.

Knøttetreffet Åpen Barnehage åpnet i 1995

SFO Etter Skoletid i 1993.

Avdeling Knøttene 1-3 år startet i januar 2006.

Etter omorganiseringen i 2004/2005 utvidet vi barnehagen. Knøttetreffet åpen barnehage er en avdeling i barnehagen. Nytt navn ble til Tananger menighetsbarnehage og for fritidshjemmet Etter skoletid er det Tananger menighet SFO. Logo sammen er Tananger menighetsbarnehage/SFO I dag er vi ca. 25 ansatte og inntil 100 barn til sammen i alderen 1-10 år.

«Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver redegjør for barnehagens samfunnsmandat. Samarbeidet med barnas hjem skal ligge til grunn for virksomheten. Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn, hvor omsorg og lek, læring og danning er sentrale deler. I tillegg er sosial og språklig kompetanse og sju fagområder også viktig del av barnehagens læringsmiljø». (Rammeplan 2013:7)

Handlingsplan:

Handlingsplanen skal være et arbeidsdokument for personalet, samtidig som den skal informere alle om vårt samfunnsmandat.

- Planen skal fortelle hvem vi er og hva vi synes er viktig- den skal avspeile vår identitet.
- Sikre barn en stor grad av medvirkning og medbestemmelse i eget liv
- Sikre en progresjon med tanke på barns alder og modenhet
- Hjelp oss å finne retningen i arbeidet gjennom klart formulerte målsettinger
- Hjelp oss å gjøre de riktige prioriteringene i hverdagen
- Danne utgangspunkt for evaluering
- Gi informasjon til dem som måtte vite noe om hvem vi er og hva vi vektlegger i arbeidet vårt
- Sørge for at ting ikke overlates til tilfeldigheter.

Vårt pedagogiske grunnsyn:

Med pedagogisk grunnsyn mener vi det felles synet personalet har på barns læring og utvikling. Vi er opptatt av at hvert enkelt barn skal få anerkjennelse, opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger. For oss er det viktig å vektlegge barnets sterke sider, interesse og muligheter. Vi skal være lyttende, anerkjennende og lydhøre for hva barna uttrykker med sine tanker, følelser og meninger. Vi har som mål og la barna delta i beslutninger og planlegging av deres hverdag.

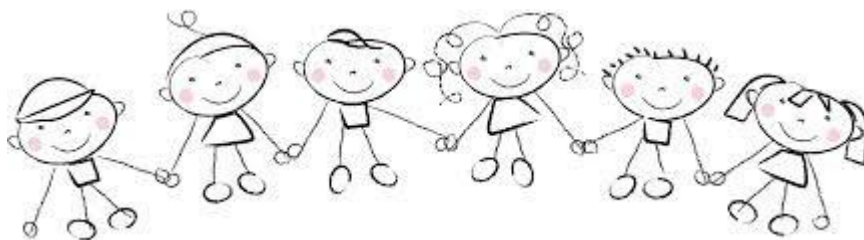
Barnehagen har en særskilt bestemmelse med praktisering av kristent livssyn, utvidet formålsparagraf.

Vårt pedagogiske grunnsyn og barnehagens særlige formål skal synliggjøres i vårt daglige pedagogiske arbeid på avdelingene, og i våre relasjoner og samspill med barn og voksne.

Det pedagogiske arbeidet i barnehagen skal også være knyttet opp til Barnehageloven og Rammeplanens intensjoner, innhold og fagområder. Dette er i tråd med kommunens visjon – *Nåtidens barnehage for fremtidens folk*. Den gode Solabarnehagen skal være god for det enkelte barnet og deres familier, for hele barnegruppen, for ansatte og for hele organisasjonen.

Utdrag fra barnehageloven § 1. Formål:

Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.

TRO

Trygghet, Respekt og Omsorg.

Detter er barnehagens visjon. Visjonen skal være et arbeidsdokument, kvalitetssikring, og en definisjon på hvem vi er, og hvordan vi vil at barn og voksne skal oppleve å erfare det de årene de tilbringer i Tananger menighetsbarnehage.

Visjonen vår er i fokus på personalmøter, planleggingsdager og ved eventuelle kurs. Personalet har laget en felles plattform med felles forståelse for hva som er viktig for oss at barn, foreldre/foresatte og ansatte skal oppleve i forhold til trygghet, respekt og omsorg.

Barn, voksne og andre som kommer til vår barnehage skal bli møtt av samme trygghet, respekt og omsorg av oss voksne som jobber her.

Gjennom Trygghet skal barna få oppleve:	Gjennom Respekt skal barna få oppleve:	Gjennom Omsorg skal barna få oppleve:
<ul style="list-style-type: none">*Bærekraftig kvalitet på relasjoner mellom barn-voksne*Det er voksne som tar ansvar for at samspillet fungerer.*Trygg tilknytning.*Bli sett og hørt.*Opplevelsen av at trygghet danner grunnlaget for individets utvikling.	<ul style="list-style-type: none">*Den voksne møter barnet som likeverdig subjekt. Da anerkjenner den voksne barnets rettigheter i forhold til egen opplevelsesverden.*Voksne som viser at det er samsvar mellom ord og handlinger.*At de voksne er en trygg base for barnets utforskning, slik at det gradvis kan finne sin egen styrke, og utvikle seg til å bli mer selvstendig.*Den voksne må by på seg selv, være følelsesmessig tilgjengelig og påkoblet.*Lek glede og humor.	<ul style="list-style-type: none">*Tid og kvalitet på omsorgen.*Emosjonell investering og forpliktelse overfor barnet.*Gi barna struktur og grenser i livet sitt.*Tilstedeværelse.*Sosial kompetanse.*Samarbeid med foreldre.

Satsningsområde: «Alle med»

Temaet «Alle med» har vi fokus på vennskap og sosial kompetanse. Dette innebærer at alle barn i barnehagen og SFO skal få en tilhørighet og være betydningsfulle i et fellesskap. Barnehagen skal være et miljø hvor ulike individer og ulike kulturelle ytringer møtes i respekt for det som er forskjellig.

Barnehagen skal i alt pedagogisk arbeid støtte og legge til rette på en måte som gjør at ulike barn, kan ta del i satsningen vår ut fra egne interesser, kompetanse, utvikling og vennskap. Gjennom hverdagen skal vi ta fatt på barns impulser i her og nå situasjoner, og inkludere alle i en prosess og undring.

Personalet må da ha kunnskaper om barns utvikling og forståelse for hva som kan forventes av sosial kompetanse, i forhold til alder og utvikling. Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner.

Vi vil fokusere på hvordan vi ønsker barn og voksne skal oppføre seg mot hverandre. I arbeidet med sosial kompetanse vil vi ta i bruk ulike metoder som drama, musikk, forming og fysisk aktivitet for å fremme samspillet og bygge gode relasjoner mellom barna.

Hva har vi i personalet valgt å ha i fokus:

Vi skal være gode rollemodeller og aktive voksne. Det skal være samsvar mellom ord og handling. Hverdagen skal preges av glede, humor, tydelige voksne, være til stede for barna, gi barna ulike valg, og la alle barn få oppleve lek og delta i lek. Vi har barn i alder fra 1-10 år, med store muligheter for å styrke samhold, utvikle vennskap på tvers, hjelpe hverandre og skape et godt fellesskap. *Det betyr noe for en 2-åring å bli sett og forstått av en 10-åring og omvendt.*

I tillegg til satsningen vår, vil vi i år også fokus på ulike tema gjennom hele barnehageåret. Vi har valgt å jobbe med fortelling over tid for å skape rom for fantasi og undring. Gjennom fortelling skal barna få tid til å lytte, leke, sanse, lese, musisere, språk, bevegelse, male, tegne, eksperimentere etc., altså hele kroppen, alle sansene, alle intelligensene og fagområdene (Rammeplanen) skal involveres i

temaet. Vi har laget en progresjonsplan for hvordan vi jobber med de ulike fagområdene. Progresjonsplanen finner dere i denne handlingsplanen.

Pedagogikken er læren om hvordan barnet lærer! Barnehagen skal være en didaktisk organisasjon. Didaktikk handler om hvordan vi tilrettelegger for at denne læringen skal finne sted. Didaktikk er hele tiden refleksjon over hvorfor. Vårt pedagogiske «hjørneflagg» er «hvilket bilde har du av deg selv i møte med menneskebarnet?». Vi bruker refleksjon som metode. Personal skal gjennom dette øke sin refleksjonskompetanse over sine egne handlinger i møte med barnet, relasjoner og samspill. I dag ser vi på barn som subjekt fremfor objekt. Et syn på barn som subjekt, tilkjenner at barn er aktive i sin egen dannelsesprosess. I følge kvalitetsplanen til »den gode Solabarnehagen» skal alle barn i Sola kommune, uansett bakgrunn og forutsetninger oppleve en god barndom. Barna skal få vokse opp med en god selvfølelse, få oppleve bekreftelse som understøtter egen identitet, og få leke og lære, og få nok utfordringer og riktig støtte. Barnehagens kompetanseplan kommer vi tilbake til senere i handlingsplanen.

Barns medvirkning:

”Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet”. (Utdrag fra barnehageloven §.3.)

Rammeplanen henviser til FNs Barnekonvensjon som vektlegger at barna skal ha rett til å si sin mening om alt som vedrører dem. Dette skal det legges til rette for i det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

Barna gir både kroppslig og språklig uttrykk for hvordan de har det. Personalet må lytte, prøve å tolke deres kroppsspråk og være observante i forhold til deres handlinger, estetiske uttrykk og etter hvert også deres verbale språk. Gode relasjoner og positive dialoger mellom – barn – foreldre – personal er en forutsetning for å kunne ta barnas medvirkning på alvor. Barns rett til medvirkning krever tid og rom for å lytte og samtale, og barnehagen må organisere og planlegge slik at det gis tid. Med barns medvirkning betyr det ikke at barna alltid får det slik de ønsker seg. Det er viktig at den voksne bekrefter barnas ønsker eller behov selv om barnet ikke får det som det vil.

I forhold til dette ønsker vi at hvert barn skal kunne få en opplevelse av seg selv som:

- Jeg er en som er verdt å lytte til.
- Jeg har tanker, ideer, initiativ som er interessante for andre.
- Jeg har noe å gi til andre, de liker meg.

Barns medvirkning - en dialogprosess

Å gi barn medvirkning, innebærer å skape gode dialoger mellom barna og de voksne. De voksne må være mer opptatt av det som utvikler seg i møtene enn å begrense barna ut i fra regler og systemer. I en dialog er barn og voksne likeverdige deltakere som gjensidig påvirker hverandre. De voksne må tone seg inn på barnas bølgelengde (Stem 1996). Det innebærer lytting der vi ikke tar utgangspunkt i oss selv, men prøver å finne hva som eventuelt ligger bak ordene og kroppsspråket. Vi må da bruke et opplevelsesorientert språk som ikke er målrettet.

Dialog er, slik jeg vi ser det, en prosess preget av lytting, åpne spørsmål, bekreftelser, positive kommentarer, oppmuntring, støtte, bidrag av egne tanker, utfordringer og god tid. Dialoger er samspillsprosesser der de voksne kommunisere med barna på måter som gjør at de føler seg verdifulle og betydningsfulle, len slik dialog lytter den voksne og tar imot mer enn å gi, og en er søkende fremfor å presentere ferdige løsninger. En måte er å ta i bruk undring, en språkform som er spørrende uten å bære preg av å være avhør (Schibbye 2002). Undring spor, men det krever ikke konkrete svar. Og vi kan på den måten lettere orientere oss i forhold til hva barna mener, tenker og opplever.

Å jobbe med barns medvirkning omhandler å ta både individuelle hensyn og det som har betydning for fellesskapet

Medvirkning og forhandling,

Dagens barn blir ofte omtalt som forhandlingsbarn, noe som ofte fremstilles negativt. Vi mener derimot at barns forhandlingsmuligheter er noe av det mest positive med barns posisjon. Livet handler i stor grad om valg og forhandlinger. Å få være med å bestemme er ikke det samme som å bestemme alene. Våre forhandlinger med barna må bli en gjensidig prosess der barn påvirker voksne, voksne påvirker barn og barn påvirker barn. Forhandling er en viktig side ved medvirkningsarbeidet der både barn og voksne vil måtte endre sin forståelse og tilpasse seg. Å få forhandlingserfaringer tidlig, mener vi vil styrke både evnen til toleranse og respekten for andre. Medvirkningen kan ved forhandlinger gi plass for egen selvstendighet og integritet, samtidig som barnet er en deltaker i et fellesskap og ser seg selv i sammenheng med andre. På denne måten blir medvirkning et bidrag til læring av demokratiske væremåter og motvirker egoistisk tenkning. Barns medvirkning i barnehagen kan derfor ses på som en viktig side ved læring av sosiale ferdigheter.

[Overgang barnehage/skole:](#)

Overgang barnehage – skole – SFO

Barnehagen skal i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehagen til 1. klasse og eventuelt SFO. Dette skal også skje i nært samarbeid med barnets hjem (Rammeplanen 2013:45). I St.meld.nr 16 vektlegges tidlig innsats for livslang læring, og i kunnskapsdepartementet sin veileder

«Fra eldst til yngst (2008)» legger de også stor vekt på tidlig innsats. Barn og unges læringsmuligheter må bygges opp stein på stein.

Sola kommune har godkjent planen for «Rutine for overgang mellom barnehage og skole» 27.08.15 i utvalg for oppvekst. Planen skal være gjeldende fra våren 2016. Planen har som formål å styrke og sikre samarbeidet, og sikre sammenhengen mellom barnehage og skole i Sola kommune. Barn og foreldre skal i Sola oppleve en god overgang, og barnet skal kjenne seg trygg og oppleve mestring. Tananger menighetsbarnehage vil ha fokus på å ha godt samarbeid med aktuelle skoler.

For å få til et godt samarbeid mener vi at det viktig å vite forskjell på skolens og barnehagens mandat og mål. I barnehagen er vi opptatt av prosessmål – selve prosessen, der leken er viktig forutsetning for læring og god mestringsfølelse. Barnehagen og skolen må kjenne til hverandres fagområder og fag. I barnehagen har vi utarbeidet en aldersadekvat progresjonsplan for alle fagområdene.

Progresjonsplanen synligjør hva barna skal få erfaring med gjennom sin tid i barnehagen. Gjennom planen «Rutiner for overgang mellom barnehage og skole 2015-2018» er Sola kommunen tydelige på hvordan samarbeidet skal være mellom barnehagen og de aktuelle skolene.

Målsettingen vår for arbeidet med overgang barnehage – skole er:

- «Boka mi – på vei til skolen» - deles ut av skolen ved registrering. Barnehagen vil ha fokus på boka i foreldresamtalen på høsten.
- Utvikling av selvstendighet og samarbeid mellom barna vektlegges, samt humor, lek og læring.
- Fokus på de ulike fagområdene – progresjonsplan. (Se vedlegg 1).
- Barnehagen vil i løpet av høsten besøke skolen, slik at barna blir kjent skolens rom ute og inne.
- Invitere skolen ned til barnehagen. Har skolen fadderordning, invitere ned fadderne på bli kjent dag i barnehagen, der førskolebarna er i trygge omgivelser.
- En pedagog gjennomfører overføringsmøte med den aktuelle skolen. I samtalen med skolen er det fokus på barnas sterke sider, og om det er noe annet å ta hensyn til for at ditt barn skal få en god og trygg skolestart.
- Å sikre at barn har fått informasjon om – og kjennskap til SFO før oppstart.

Barnehagen vil i løpet av høsten ta kontakt med de aktuelle skolene for mer konkret planlegging av samarbeidet og forventinger til hverandre. Barnehagen vil også ha fokus på å etablere et nært

samarbeid med foreldre/foresatte for at barnet skal få en best mulig overgang fra barnehagen til skolen.

Årshjul - Konkret plan for 5-åringene:

Hovedmål:

- ✚ Lek og læring
- ✚ Sosial kompetanse
- ✚ Barns medvirkning
- ✚ 7 fagområdene fra rammeplanen. Dere kan lese mer utdypende i barnehagen sin handlingsplan om de ulike fagområdene. Det er laget en progresjonsplan for og synliggjør en tenkt progresjon i løpet av barnets barnehagetid.

Lek og læring:

Lek er en stor og viktig del av et barns liv. Gjennom leken avspeiles og stimuleres barnets utvikling på viktige områder; den sanse-motoriske utviklingen, språk og intellektuell utviklingen og sosial utvikling (Lillemyr, 1995, Olofsson, 1993). I lek dannes grunnlaget for viktig relasjoner og vennskap, og barna opplever trivsel og mening i barnehagen. Når barn leker, utvikles den sosiale kompetanse. «Ved å late som, går barna inn i sin egen forestillingsverden, tar andres perspektiv og gir form til tanker og følelser» (Rammeplanen for barnehagen innhold og oppgaver, 2013: 26). Barn er naturlige lærevillige, vitebegjærlige, nysgjerrige og kreative. Barnehagen skal tilrettelegge for å gi støtte til dette. Læring skjer både i formelle og uformelle situasjoner. Formelle situasjoner er planlagte aktiviteter som er styrt av voksne. Uformelle situasjoner er hverdagsaktiviteter og her – og – nå – situasjoner som lek og annet samspill som kan oppstå spontant. Når barnet er 5-6 år har det ferdigheter innen språk og tekning som gjør leken til en arena der barnet kan utfolde seg, eksperimentere og fantasere, og de har fått de nødvendige samarbeidsferdighetene. Samtidig kan vi også se at barnet bruker kunnskaper det måtte ha fra den hverdagen det lever i, og de inntrykkene det utsettes for (Lillemyr 1995). Barnet lar seg rive med i rolleleken, viser glede, spøker og har det moro, de leker mer avanserte konstruksjonslek med innslag fra virkeligheten og det er mer selvstendig i regelverk. Barnet mestrer også enkle spill og leker med mindre støtte fra de voksne. Turtaking er en viktig del av dette, og de er på god vei til å også klare det uten støtte fra voksne.

Lek og læring er to begreper som går hånd i hånd. Men hvordan lærer barn gjennom leken? I leken skjer læring på barnas premisser, det er lystbetont, og det skjer på en måte som barna er kjent med og komfortable med.

«Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner» (Kunnskapsdepartementet, Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver 2013). Sosial kompetanse handler om barn og voksnes evne til å omgås andre mennesker på en god måte.

Gjennom lek og andre sosiale aktiviteter lærer barn å samhandle med hverandre. Et viktig mål er at hvert enkelt barn skal bli trygg på sin rolle i gruppa og tørre å prøve ut nye sider ved seg selv i lek med andre. Barns lek og samspill med andre barn er viktig for deres sosiale utvikling og læring. Barns oppfatning av seg selv er avhengig av hvordan barna blir møtt av andre barn og voksne i barnehagen, og andre arena som hjemme, nabolaget osv.. Vi voksne må være oss bevisst på våre holdninger og verdier, og møte barna med respekt og anerkjennelse.

Det er fem områder innen sosial kompetanse som det er viktig å kjenne innholdet i, og forstå i praksis, kunne tilrettelegge for, slik at barna får utvikle seg innen alle de fem fagområdene.

Empati og rolletaking:

Innlevelse i andre menneskers følelser og evne til å trekke slutninger om andres synspunkt, intensjoner, ønsker, motiver og informasjonsbehov i den hensikt å oppføre seg passende overfor den andre, og forstå regler for turtaking. Det dreier seg om evnen til å gjenkjenne andres følelser, og til å forstå dem ut i fra den andres situasjon. Det dreier seg også om å sette seg inn i en annens rolle eller perspektiv.

Prososial atferd:

Positive sosiale holdninger og handlinger, for eks å hjelpe, dele, støtte anerkjenne, oppmuntre, inkludere, vise omsorg for osv. Prososial handlinger er frivillige og synes å ha til hensikt å være til nytte for andre. Barnet vi ser glede ved å være til hjelp for andre.

Selvkontroll:

Å kunne utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever turtaking, kompromisser og felles avgjørelser, og takle mellommenneskelig konflikter. Det handler også om å planlegge å vurdere egen atferd. Barnet er ikke avhengig av å få dekket egne behov med en gang, og kan vente på tur.

Selvhevdelse:

Å at initiativ i forhold til andre med for eks deltakelse i lek, samtaler og felles aktiviteter. Det handler om å hevde sine meninger, ønsker og behov, og kunne stå imot vennepress. Barnet kan stå på egne krav når det er rimelig. Barnet kan være i en dialog og gi uttrykk for egne meninger og uenighet på en akseptabel måte.

Lek, glede og humor:

Å glede og kunne slappe av, spøke og ha det moro, og å kunne tre inn og ut av lekerammen, forstå lekesignaler, og kunne tre inn og ut av leken på en akseptabel måte. Barnet har humoristisk sans, og viser glede ved lek og humor.

August/september: Fagområde: «Natur og Samfunn» og «kropp - bevegelse og helse»

Sosial kompetanse – relasjonsmodell

Meg selv

Vennskap

Oktober/november: Fagområde: «Antall rom og form og kropp», «bevegelse og helse»

Begrepslæring

Former

Mønster

Tall

Klippe med saks etter figur

Desember: Fagområde: «Etikk - religion og filosofi» og «kommunikasjon - språk og tekst»

Juleaktiviteter

Livssyn – filosofi – undring

Januar/februar: Fagområde: «Kommunikasjon - språk og tekst» og «kropp - bevegelse og helse»

Symboler

Rim og regler

Bokstaver – øv på å skrive navnet

Mars/April: Fagområder: «Kommunikasjon- språk og tekst», «kropp - bevegelse og helse» og «Natur - miljø og teknikk»

Skoleforberedende

Øve på å kunne spise, gå på do og kle på seg i løpet av ca. 30 min. Ved denne øvelsen får barna kjenner selv på tiden. Ikke bare at vi voksne forteller hvordan det er på skolen.

Kunne holde blyant med riktig grep, kneppe knapper, lukke glidelås og knytte sko

Skrive navnet sitt, si navnet og adressen sin, snakke med hele setninger

Snakke tydelig og rent, kunne vise hensyn til andre

Være i stand til å vise følelser, kunne leke med andre barn

Kunne skille mellom fantasi og virkelighet, godta det voksne bestemmer

Besøkene skolene barna skal begynne på

Mai/juni:

Fagområde: «Kunst – kultur og kreativitet» og «kropp – bevegelse og helse».

Trafikk - regler

Sykkeldag

Avslutning for Maurene

Fagområdene med progresjonsplan

«Rammeplanen for barnehager(2006/2013)» har syv fagområder som alle barnehagene skal jobbe med. De sju fagområdene har egne mål. Vi har laget en progresjonsplan som viser hvordan vi vil jobbe med de ulike målene i fagområdene, og i forhold til de ulike alderstrinnene. Progresjon betyr framskritt og selve planen er ment som en retningslinje. Det er samtidig viktig å påpeke at progresjon er en prosess - resultater måles ikke. Det er store individuelle forskjeller på når hva tid barna når de ulike milepælene, og er klar for ny læring.

«Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. Fagområdene vil sjeldent opptre isolert. Flere fagområder vil ofte være representert samtidig i et temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet. I sosialt samspill i lek og hverdagsaktiviteter skjert det ofte en spontan kommunikasjon knyttet til fagområdene. At barn får rike, felles opplevelser og den del i kunnskaper på mange områder, er også en forutsetning for at det skal bli god lek og et godt samspill mellom barna.» (Rammeplanen 2013:32,33)

Formålet med planen er og synliggjøring av en tenkt progresjon i løpet av barnas barnehagetid. Beskrivelsen av de ulike målene til de ulike alderstrinnene er veiledende. De ulike fagområdene vil være tilstede i ulik grad gjennom arbeidet med prosjekter, temaarbeid, dagligdagse gjøremål, hverdagslige rutiner og andre pedagogiske aktiviteter på avdelingene. Rammeplanen gir ikke grunnlag for å utelate noen av fagområdene.

I arbeidet med fagområdene må personalet ta hensyn til barnets alder, interesse og utvikling. Barns nysgjerrighet og interesse kan føre til at barnehagen har tema som berører flere fagområder samtidig. Rammeplanen presiserer at det er pedagogens ansvar og synliggjør barnas læringsprosesser og det pedagogiske innholdet i arbeidet med fagområdene. For hvert fagområde er det formulert prosessmål som retter seg mot barnas opplevelser og læring. Det er selve læringsområdet og arbeidsmåten barna skal bli kjent med.

Det er viktig at vi voksne har diskutert på forhånd hva det kreves for å nå læringsmålene for barna, og at det er satt av plass, tid, materiell og at det er gjennomførbart. Derfor er planen utformet slik at den inneholder både tanker om noen viktige milepæler i barnas utvikling og det grunnleggende tilbudet barnehagen ønsker å gi i forhold til fagområdene.

Fagområde: kommunikasjon, språk og tekst.

Mål: Alle barna skal utvikle sitt språk i talt med alder og forutsetning. Barna skal erfare og lytt og oppleve å bli lyttet til, samt uttrykke følelser, ønsker og behov.

»Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke et budskap, og å selv være avsender av et budskap. Både nonverbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk»(Rammeplanen 2013:33).

1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
<ul style="list-style-type: none"> *Imitere lyder og handlinger i sine omgivelser. * Bruke språk, være i dialog i de ulike hverdagssituasjonene. *Utvikle hverdagslige begreper. *Kjenne igjen navnet/merket sitt (ordbilde) *Å kunne si enkle ord, to-ordsyttringer. *Bruke kroppen for å uttrykke sine behov. *Bli kjent med enkle rim, regler, sanger, pekebøker. 	<ul style="list-style-type: none"> *Utvikle ordforrådet, 3-4 ordsyttringer med forståelig artikulasjon *Kunne være i kortere dialog med andre. *Øke språkforståelsen gjennom å leke med språket. *Forstå og øve på enkle beskjeder. *Kunne holde oppmerksomheten i kortere periode. *Lytt til lyder *Å kunne uttrykke følelser, verbalt og nonverbalt *Lære seg noen rim, regler og sanger 	<ul style="list-style-type: none"> *Lytt til lyder, rytme i språket. *å kunne bruke språket i samhandling/lek med andre. * Kunne bruker setninger på inntil 4 ord i riktig rekkefølge. *Kunne være i dialog over kortere tid. * Kunne fargenavn. * Å kunne motta en enkel beskjed. *Turtaking. *Lytt til hverandre. *Kunne navnet sitt – både fornavn og etternavn. *Vite bor de bor(område). *Høytlesing fra bildebøker og eventyr. 	<ul style="list-style-type: none"> * Å kunne lytte til lengre historier, lydbok. *Å kunne gjenfortelle, uttrykke seg muntlig. *Lekeskrive navnet sitt. *Kunne bruke spørreord *Begynne å gjenkjenne tall, bokstaver og logo/ikoner og lekeskriving.. *Bruke språket sitt til å lansere ideer i lek – planlegge og gjennomføre aktiviteten. *Å kunne motta beskjed 	<ul style="list-style-type: none"> *Å kunne bruke tall, telling, deling, begreper i forhold til mengde, form og størrelse. *Bruke hele setninger, og ha et variert ordforråd. *Forstå enkle kollektive beskjeder. *Kunne skrive navnet sitt. *Kunne høre på bok uten bilder. *Kunne fortelle en detaljert historie. *Skrive flere bokstaver/leke skrive - lese retning. *Vite når de har bursdag. *Lytt til andre, rekke opp hånden, vente på tur.

Fagområdet: Kropp, bevegelse og helse.

Mål: Gjennom relevante motoriske aktiviteter skal barna oppleve mestring. Barna skal få økt kunnskap om kroppen og de mange mulighetene fysisk aktivitet gir. Det skal være lystbetonte opplevelser, og naturlig å delta i fysisk aktivitet.

«Barn er kroppslig aktive og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Gjennom kroppslige aktiviteter lærer barn verden og seg selv å kjenne. Ved sanseinntrykk og bevegelse skaffer barn seg erfaringer, ferdigheter og kunnskaper på mange områder. Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter»(Rammeplanen 2013:34)

1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
*Kunne bruke kroppen i grovmotoriske aktiviteter -Krabbe, rulle, gå, klatre, kaste, sparke ball og løpe. *Finmotoriske aktiviteter - Spise selv, holde skje, enkle konstruksjonsleker/sette sammen deler. *Gripe, ta *Prøve å kle av/på seg selv *Øve på å vaske hender *Delta i ulike bevegelsesleker *Kroppsbvissthet – armer, bein, rumpe, mage, nese, munn, ører, øyne. *Erfaringer gjennom sansemotoriske utfordringer.	*Selvstendighetstrening – øve å sitte på do alene, vasker hender alene. *Begynne å øve på og smøre mat selv. *Hoppe, løpe *Finmotorisk – prøve å klippe, lime, puslespill, tre store perler på snor, Spise med gaffel, nabbiperler på brett, *Sykle på trehjuls sykkel *Kroppebevissthet. *Do trening. *Sparke ball, og kaset ball i en bestemt retning *Bevegelser til sanger	*Bruke kroppen aktivt ute i naturen og oppleve glede ved det. *Hinke. *Balansere – hoppe *Ha et fint fingergrep om spiseredskaper og blyant. *Kunne vaske hender selv. *Kunne smøre brøds kive selv. *Kle på seg selv, med litt hjelp. *Kunne gå på do alene med litt tørkehjelp. *Klippe, å bruke små perler. *Bygge tårn av mange klosser.	*Beherske påkledning og holde orden i egne klær. *Klippe med saks, lime og montere. * Kaste og ta imot stor ball. *Ha et forhold til personlig hygiene. *Ha respekt for egen og andres kropp. *Utvikle kunnskap om egen kropp og behov for sunn mat og bevegelse. *Gå lengre turer i ulendt terreng. *Kunne navn på ulike kroppsdelene. *Disse/huske selv *Blyantgrep.	*Hoppe tau. *Hoppe paradis. *Kunne være med på leker som for eks haien kommer. *Enkel førstehjulsundervisning. *Kunne nødnummer *Vite hva som er høyre og venstre * Bli kjent med trafikkregler. *Varierte og allsidig fin og grov motoriske aktiviteter. * Videreutvikling av kroppsbeherskelse.

Fagområdet: Kunst, kultur og kreativitet.

Mål: Barna skal få kulturelle og estetiske opplevelser gjennom hele barnehagetiden. Barna skal møte kunst gjennom bilder, bøker, dans, drama, språk, musikk og bruke det som inspirasjon i lek og prosjektarbeid.

«Å være sammen om kulturelle opplevelser og gjøre eller skape noe felles, bidrar til samhørighet. Barn skaper sin egen kultur ut fra egne opplevelser. Gjennom rike erfaringer med kunst, kultur og estetikk vil barn få et mangfold av muligheter for sansing, opplevelse, eksperimentering, skapende virksomhet, tenking og kommunikasjon» (Rammeplanen 2013:36)

1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
<ul style="list-style-type: none"> *Bruke alle sansene, og vise følelser ved hjelp av mimikk, lyd, bevegelse i møte med omverden * Bli kjent å bruke tegneblyanter, fingermaling, modell leire. *Tradisjoner – jul, påske osv. *Utforske nye ting og trekkes mot materiale og objekter med sterke farger og interessant tekstur(overfalte). *Lek i sandkassen. *Hånd dukker, dramalek, utkleddningslek *Dans og musikk. 	<ul style="list-style-type: none"> *Musikk – dans, rytme *Gruppefellesskap gjennom felles erfaringer og opplevelser. *Dramatisere korte eventyr. *Lese bøker for barna. *Like å male/tegne. *Fortelle om tegningene når de voksne spør. *Utvikle romforståelse. *Kunne noen fargenavn. *Begynnende rollelek. *Bilder på vegg 	<ul style="list-style-type: none"> *Dramatisere enkle eventyr med enkle replikker. *Lage figurer av naturmateriale, bruke fantasien. *Skaperglede – eks male på ting med ulike ting. *Barnet tegner gjenkjennende figurere som sirkel, firkant osv. *Barnet oppdager at det kan bruke gjenstander f.eks. hånden sin som mønster. *Utvikle mestringfølelse over eget arbeid, og respekt for andres. *Rytmeinstrumenter – blitt kjent med og kunne lage selv. 	<ul style="list-style-type: none"> *Presentere følelser som glede, tristhet, anfølelse visuelt. *Kjenne til primærfargene. *Ha et adekvat blyantgrep. *Kunne klippe ulike former. *Fargelegge innfor strek. *Kunne klippe ulike former. *Prøve å bruke grafiske symboler, tegn, og bokstaver og i tillegg til form. *Bruke fantasi og kreativitet gjennom skapende virksomhet og den frie leken/rollelek. *Lytte, danse og bevege seg til musikk. 	<ul style="list-style-type: none"> * Dramatisere og fremføre for andre. *Bruke ulike instrumenter til sang, dans og musikk. *Lage utstilling av eget arbeid. *Kunne tegne/male konkrete motiver. *Data *Tørre å stå frem i gruppen. *Lytte til beskjeder og utføre tildelt oppgave. *Bruke naturmaterialer. *Lage selvportrett. *Utvikle en forståelse for relasjoner til rom.

Fagområdet: Natur, miljø og teknikk.

Mål: Formidler holdninger om å ta vare på og være glad i naturen. Gå på turer slik at barna kan utforske nærmiljøet, samt bruke kroppen og sansene i naturen. Barna skal bli kjent med de fire årstidene, slik at barna kan se naturen i endring, og ta den i bruk på ulikt vis.

«Fagområdet skal bidra til at barna blir kjent med og får forståelsen for planter og dyr, landskap, årstider og vær. Det er mål at barna skal få en begynnende forståelse av betydningen av en bærekraftig utvikling»(Rammeplanen 2013:37).

1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
<ul style="list-style-type: none"> *Turer i nærmiljøet *være ute i all slags vær. *Opplive ulike årstider. *Opplive glede med å være ute. *Bruke kroppen og sansene i naturen. *Bli kjent med ulike dyr, hvor de bor, hva de spiser, dyrelydene. *Utforske og undre seg over det de ser i naturen, eks meitemark, blomster, trær... *Lek med vann 	<ul style="list-style-type: none"> *Bli kjent med de ulike årstidene. *Studere hav vi finner på bakken, i skogen, i vannet osv. *Kjennskap til og respekt for dyr og insekter. *Opplive endring over naturens mangfoldighet. *Bruke naturmateriale som inspirasjon til estetiske uttrykk. *Miljøbevisst – rydde søppel. *Samle på ting fra naturen. *Lage mat, spise ute. *Bruke naturen som lekeplass. 	<ul style="list-style-type: none"> *Faktabøker for barn – universet, hav, land, kropp osv. *Få kjennskap til bruk av tekniske hjelpemidler som f.eks. kjøkkenmaskin, tekniske leker, data og lære hvordan teknikk kan brukes i lek og hverdagslige situasjoner. *Studere været, temperatur, nedbør, snødybde osv. *Snakke om hvilke dag og måned det er. *Studere/Iakta ting i naturen – planter, fugler, dyr, insekter. *Kunne navngi mange dyr og planter som finnes i skogen. 	<ul style="list-style-type: none"> *Følge med på endringer i naturen knyttet til årstidene. *Turer i nærmiljøet, men det skal være et mål for turen. *Matproduksjon – hvor kommer maten vår fra. *Data, utvikle ferdigheter i bruk av digitale verktøy. *Få erfaring med naturfagene, fysikk, kjemi og biologi. *Begynnende forståelse for begrepet »bærekraftig utvikling», forståelsen for samspillet i naturen og mellom mennesker og naturen. *Kunne kle seg etter været 	<ul style="list-style-type: none"> *Faktabøker, litt mer avanserte. *Klima – vær. *Data – internett *Kjenne til navn på dyr og planter. *Få kjennskap til naturens kretsløp. *Matproduksjon – hvor kommer maten ifra? *Bruke naturen som utgangspunkt for fysisk aktiviteter for barna. *Kjenne årstidenes ulikheter og mangfold.

Fagområdet: Etikk, religion og filosofi.

Mål: Barna skal lære å vise høflighet overfor andre, vise omsorg og utvikle empati. De skal oppleve å føle seg verdsatt. Være trygg og ha venner. Barnehagen markerer ulike høytider og har en utvidet formålsparagraf.

«Religion og livssyn legger grunnlaget for etiske normer. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjoner. Den etiske veiledningen barnehagen gir barn, må ta hensyn til barnets forutsetninger og det enkelte hjemms kulturelle og religiøse eller verdimeslige tilknytning»(Rammeplanen 2013:38).

1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
<ul style="list-style-type: none"> *Si god morgen/hilse. *Vinke ha det. *Si takk for i dag. *Empati -det å være god mot andre, og begrepene lei seg, glad, sint. *Opplive seg sett, hørt og forstått. *Delta på de ulike tradisjonene. 	<ul style="list-style-type: none"> *Begynne å forstå forskjell på rett og galt. *Forhandle, dele, og forholde seg til konfliktløsning. *Turtaking. *Hjelpe til. *opplive barnas medvirkning. *Vise omsorg for andre, og undre seg over følelsesuttrykk. *Delta på markeringer av høytider og tradisjoner. * Si god morgen/hilse, vinke ha det 	<ul style="list-style-type: none"> *Kunne vise empati og omsorg for andre barn. *Respektere andre. *Se egne og andres behov. * Hjelpe til og hjelpe hverandre. *Hevde seg selv og sine egne behov. *Delta på markeringer av høytider og tradisjoner. *Filosofere og undre sammen med barna om eksistensielle spørsmål. *Delta i samspill med andre barn over tid. *Forstå barnehagens regler, normer og verdier. 	<ul style="list-style-type: none"> *Kunne si unnskyld og skjønne hvorfor. *Kunne takke for maten, hjelpen ol. *Respekt for voksne og andre barn. *Respektere og akseptere mangfold. *Kunne føre enkle samtaler om etiske leveregler, respekt og toleranse. *Ha klare forventninger om å bli sett, hørt og forstått av omgivelsene. *Kjenne til de ulike høytidene som jull, påske, pinse og nasjonaldag. 	<ul style="list-style-type: none"> *Tilegne seg hverdagslige normer og regler. *Finne løsninger i konfliktsituasjoner. *Utvikle toleranse, interesse og respekt for hverandres ulikheter. *Kunne uttrykke tanker/spørsmål og være nysgjerrig på livet. * Kjenne til tradisjoner knyttet til høytider i religioner og livssyn som er representert i barnehagen.

Nærmiljø og samfunn:

Mål: Barna skal bli kjent med nærmiljøets geografi og muligheter for å utvide sin forståelse av verden utenfor hjemmet og barnehagen. Barnehagen skal bruke nærmiljøet aktivt for å variere innholdet i barnehagehverdagen.

«Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Barn skal medvirke i å utforske og oppdage nærmiljøet sitt»
Rammeplanen 2013:38.

1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
<ul style="list-style-type: none"> *Å høre til og være en del av en gruppe. *Bli kjent med barnehagens rutiner og regler. *Kjennskap til seg selv, familie og venner. *Bli kjent med barnehagens uteområdet. *Tur i nærområdet 	<ul style="list-style-type: none"> *Skape tilhørighet til hverandre. *Utvikle gruppefølelse gjennom samlingsstunder og andre aktiviteter. *Bibliotekbesøk. *Bli kjent med området rundt barnehagen. *Trafikk trening på tur. *Oppleve glede og mest gjennom å være ut i naturen. 	<ul style="list-style-type: none"> *Erfare at de selv og andre er med på å påvirke og at alle er viktige for fellesskapet. *Erfare at egne handlinger kan påvirke andre. *Lære å inkludere andre. *Hvilken kommune bor vi i? Hva heter stedet vi bor på? *Trafikkopplæring på tur. *Bli kjent med og deltar i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet. 	<ul style="list-style-type: none"> *Oppleve at det tas like mye hensyn til gutter og jenter. *bli kjent med noen historiske endringer i lokalmiljø og samfunn. *Utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levesett. *Bli kjent med lokal kultur. *Trafikkopplæring – bli kjent med skilt. *Vite hvor man selv bor og kunne gateadr. sin. *Blir kjent med samisk kultur – Norges urbefolkning. 	<ul style="list-style-type: none"> *Besøke skole, rådhuset *Vite kommunevåpen *Lære om kommunen visjon. *Hva er et samfunn? *Ordfører – hva er det? *Besøke eller besøk av brannmann, politi, ambulanse *Kunne nødnummer. *Lære om Norge – hovedstaden, konge familien og nasjonaldagen.

Fagområdet: Antall, rom og form.

Mål: Barnehagen skal ha materiell og leker som gir erfaring med sortering, klassifisering, og sammenligning. Barna vil gjennom lek lære ulike regler og telleleker, samt få erfaring med ulike geometriske former og mønstre.

«Barn er tidlig opptatt av tall og telling., de utforsker rom og form, de argumenterer og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse».(Rammeplanen 2013:40).

1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
<ul style="list-style-type: none"> *Ved å bruke førstehåndserafringer skal barna bli kjent med begrepene stor og liten. *Enkle puslespill. *Putteboks. *Telle til tre. *Voksen peketeller antall barn i samlingsstund. *Bruke regler/ellinger/eventyr med tall. *Bruke tall begrep bevisst ved eks måltid. *Bruke preposisjoner bevist (først, sist, mellom). *Møte ulike former og fasonger. Få erfaring med ulike størrelser og mengder. 	<ul style="list-style-type: none"> *Bli kjent med former *Bygge med duplo og store klosser. *Leke med materiell og leker som gir erfaring med sortering, klassifisering og sammenligning f.eks. klosser, kongler, stein etc. *Lære enkle regler, eventyr og ellinger. *Snakke om ulikheter og likheter eks. større, mindre, høyere, kortere. *Få interesse for matematikk i hverdagslige situasjoner, eks dekke bordet, dekke tralle, hvor mange er vi her i dag? *Kunne telle til tre, og øve å telle til ti. *Kunne bruke enkle puslespill. 	<ul style="list-style-type: none"> *Øve på å telle barn/voksne og ulike gjenstander, eks biler, kongler vi fant på turen. *Kunne telle til ti. *Bli kjent med tall. *Vite forskjell på kort-lang, stor – liten. *Kunne noen preposisjoner(bak, foran ,oppå, under, over ved siden av..) *Få erfaring med vekt, antall, volum med baking/matlaging og måleenheter. *Telle på fingrene *Konstruksjonslek. * Utforske og leke med former og mønstre. *Legge puslespill *Kunne fargenavn. 	<ul style="list-style-type: none"> *Ha kjennskap til tallrekken og enkle regnestrategier. *Sortere. *Størrelse. *Rekkefølge. *Telle til 20. *Spille terningspill. *Legge puslespill etter bilde. *Enkle begreper av former (firkant, trekant, sirkel, kvadrat). *Kopiere og lage mønster *Kjenne til ukedagene, måneder og de fire forskjellige årstidene. *Leke orientering. 	<ul style="list-style-type: none"> *Kjenne igjen geometriske former og mønster, og vite forskjellen. *Kjenne igjen tallene 1 til 10. *Koble tallbegreper/antall. *Kunne navn på former. *Spille matematiske spill, kunne flytte og telle. *Bruke telling, sortering, kategorisering i lek og hverdagssituasjoner. * Leke med tall og mengder i eventyr, sang, regler og rim. *Øve på å telle til 100. *Lære noe om måling, veiing og mengde. * Kunne orientere seg i enkle kart over nærmiljøet og kjenne globusen

Lek og læring:

Leken skal ha en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barnets trivsel og meningsskapende i barnehagen. I samhandling med andre legges grunnlaget for læring og sosial kompetanse. Leken har en egen verdi og er en viktig side ved barnekulturen.

Lekens kjennetegn er at den er frivillig og at den er «på liksom». Leken er spontan, skapende prosess som er styrt av barnet selv og tilfredsstillende behov hos barnet. I de siste tiårene har det vært forsket mye på lek, og vi vet i dag at leken er veldig viktig for mange sider ved barnets utvikling. Dette gjelder både språklig, sosial, emosjonell, kognitiv, moralsk og motorisk utvikling. Leken er også med på å utvikle kreativiteten og evnen til å løse problemer, og barnet lærer noe om hvordan verden fungerer både sosialt og fysisk.

Gjennom leken får barna glede, en følelse av frihet, utfolde seg, mulighet til selv å være midtpunktet, lov å leve ut følelser, bruke fantasien og tankekraft og skape sin egen identitet. For eksempel er det et tegn på både fysisk og mental sunnhet at et barn leker. Det er også et tegn på at noe ikke stemmer når et barn sjeldent eller aldri leker.

Leken er indremotivert og barnas egen uttrykksform. Gjennom leken lærer barna å ta hensyn til hverandre, ta andres perspektiv, gå inn i roller og sin egen forestillingsverden.

Personalet skal ha en anerkjennende væremåte i forhold til barns lek og læring. Vi skal vise interesse for barnas nysgjerrighet, vitebegjær og kunnskaper, som legger grobunn for gode læringssituasjoner. Barnehagen vil organisere dagen sin slik at det blir god tid til lek og allsidig utfoldelse. Trygghet og trivsel i lek skaper gode relasjoner mellom barna.

Vi snakker mye om lek i barnehagen, og hverdagen er preget av lek. Men hvordan betrakter vi voksne i barnehagen leken? Har vi et felles begrepsapparat for å forstå dens rolle i barns barnehageliv? Har vi en felles plattform for å forstå lekens rolle i barnehagen.

Kjennetegn ved lek;

Det finnes ulike typer definisjoner av lek, som ikke nødvendigvis klargjør begrepet for alle. Det kan være nyttig å se på visse trekk som er typiske for leken.

- Lek er en typisk aktivitet blant barn
- Leken er lystbetont og gir glede og fryd
- Lek er en frivillig aktivitet som barnet selv velger å delta i
- Lek er for barnet ”på liksom”, den ligger utenfor den virkelige verden
- Lek innebærer at det skapes en viss orden (en struktur med for eksempel regler)
- Lek er lokalisert til et bestemt sted og til en bestemt tid

- Lek innebærer spenning
- Lek er et uttrykk for en indre drift
- Lek er forberedelse til voksen alder

(Lillemyr, 2004, s. 39)

Ulike typer lek:

Sanse motorisk lek; dette er en type lek der en handling eller funksjon gjentas for moro skyld.

Rollelek; i rolle leken tar barn ulike roller, ofte med flere barn i samspill.

Regellek; her er leken styrt av et sett med regler som danner rammen for leken. Her ser man også ofte at det er flere barn i samspill.

Bevegelseslek; dette er en typisk vill lek der bevegelse er det sentrale

Konstruksjonslek; her er det eksperimentering med gjenstander som er det sentrale. Bygging med tre klosser, lego og annet materiale.

Fire dimensjoner i et helhetspedagogisk syn på lek

Indremotivert; dette at leken motiveres innenfra er en viktig dimensjon. Det er barnets lyst, ønske, behov eller spenning som utløser leken. Derfor ligger det så mye læringspotensial i leken. Det at barnet har en egenmotivert drivkraft mot ulike typer lekaktiviteter, skaper jo motivasjon for den læringen leken kan generere. Leken gjentas også ofte, noe som vil kunne føre til forsterking av læringen.

Setter virkeligheten til side; barnet har en iboende skapende kraft. Det kan ved hjelp av sin fantasi sette virkeligheten til side og definere sin egen virkelighet, en liten stund. I denne liksom-verdenen gjelder ikke hverdagens normer og harde konsekvenser. Her kan barnet utforske og utprøve uten at det mister kontrollen.

Barnet har kontroll; barnets deltakelse i leken er kontrollert av barnet selv. Barnet deltar i utformingen av egen og andres rolle.

Samspill og kommunikasjon i leken; i leken gis signalet «dette er lek». Det som skjer innenfor denne rammen er ikke på ordentlig.” Det er lekens iboende form som forteller barnet dette. Barnet må kommunisere på flere plan, og forstå de reglene som etableres underveis. I en rollelek med flere barn kan det være ganske komplisert informasjon barnet må håndtere for at leken skal fungere godt for alle. Læring om kommunikasjon og andres behov er kanskje lekens mest åpenbare læringsområde.

Leken i barnehagen; følgende spørsmål (og mange flere) kan være fornuftig å undre seg i barnehagen: Hvordan fungerer leken i vår barnehage? Har vi observert leken? Laget dere en liten oversikt over hva som lekes, hvor, med hvem? Hvordan er det med de voksne? Har dere diskutert i hvilken grad voksne bør delta i leken?

Danning og omsorg:

Utdrag fra Rammeplanen 1.3: Danning er en livslang prosess. Det handler om blant annet å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene, med andre og er en forutsetning for meningsskaping, kritikk og demokrati. Danning i barnehagen skal forankres i verdiene i formålet.

Barn må få utfordringer, muligheter til å utvikle kunnskaper og ferdigheter og støtte for å handle omsorgsfullt og gjøre etisk begrunnende valg. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling. «Danning» kom inn i lovteksten i Barnehageloven i 2011.

Hva betyr begrepet danning for oss i Tananger menighetsbarnehage, og hva legger vi i dette begrepet? Hvordan vil vi synliggjøre danning i våre planer og i relasjon mellom menneskene i barnehagen? «Danning» er et vanskelig begrep å forklare. Ordet «danning» kan ha så mange betydninger og tolkninger. Slik vi ser det og oppfatter det i forhold til Rammeplanen, er målet for danning at barna skal bli trygge på seg selv. Barna trenger støtte og veiledning fra de voksne i dannelsesprosessen, i møte med samfunnets krav og forventinger, og i forhold til barnas egen væremåte.

Anerkjennende og bekreftende voksne er viktig brikke i arbeidet med danning. Barn lærer av det de ser, opplever og hører. Derfor er det viktig at vi voksne er gode rollemodeller og tydelige voksne gjennom hele dagen, med både holdninger og handlinger i ulike situasjoner.

Det viktig med lyttende, anerkjennende, observante voksne i forhold til barns lek og samhandling.

Er vi voksne støttende og veiledende for barna? Hjelper vi dem i dannelsesprosessen med å bli konstruktive og løsningsorienterte? Alle barn har krav på å bli møtt som den de er (Rammeplanen 2013).

Omsorg blir ofte forbundet med det å ta vare på eller hjelpe en annen person (Tholin, 2014). Tholin (2014) peker på at vi er forbundet til andre mennesker og er gjensidig avhengig av hverandre. Dette tydeliggjør at det er en sammenheng mellom etikk og omsorg. Når man jobber med barn er det viktig at handlingene er reflektert over både etisk og faglig. Omsorg er et dagligdags begrep, men også et faguttrykk som brukes innenfor pedagogiske institusjoner (Tholin, 2014). I barnehagen jobber man med omsorg som profesjonelt arbeid. Det betyr at omsorgen utøves ut ifra et eget kunnskapsgrunnlag, samt at all interaksjon mellom mennesker handler om møter. Omsorg er tosidig og skal på en eller annen måte bli besvart. For at noe skal kunne defineres som omsorg må barnet, som omsorgen er rettet mot, akseptere den som omsorg. Tholin (2014) kaller dette en omsorgsrelasjon. I en omsorgsrelasjon må både barn og voksen bidra og være aktive, og relasjonen må bestå av spesielle kvaliteter som begge parter anerkjenner som omsorg. Pedagogen bør se på omsorg innenfor et helhetlig læringsbegrep. Dette innebærer at man ikke bare ser på omsorg som en handling, men som et forhold og en relasjon (Røys, 2010).

Flerkulturelt arbeid i barnehagen:

Barnehagen er i dag blitt en viktig møteplass for alle barn, uavhengig etnisk, religiøse og kulturell bakgrunn.

Barnehagen skal være en arena der nysgjerrige barn tar kontakt med hverandre i lek, relasjoner og samspill. Barn fra andre land lærer seg norsk språk og får kjennskap til den norske barnekulturen, samtidig som norske barn blir kjent med andre barns land, språk, kultur, religion og tradisjoner.

Vi vil ha et inkluderende fellesskap i barnehagen vår med plass til det enkelte barn. Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, og samiske barns språk og kultur. Vi markerer samedagen. Vi har også valgt å ha ekstra fokus på barn fra andre land og kulturer i forbindelse med FN-dagen.

Barns egen kulturskaping og lek fremmer kommunikasjon på tvers av kulturer. Det at barn møter ulike kulturer og tradisjoner er med på å legge grunnlaget for respektfull samhandling på tvers av ulike kulturer og etiske grupper. Dette må barnehagen være bevisst på, og ta en del i kulturen. Personalet må være tydelige rollemodeller, og bevisste på eget kulturelt og verdimesig ståsted

Organisering av flerkulturelt felt i barnehagene i Sola kommune.

Kommunen tildeler hvert år midler til barnehagene. Midlene skal brukes til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder. (Rundskriv F-01-11)

Minoritetsspråklige barn defineres i rundskrivet som barn med en annen språk- og kulturbakgrunn enn norsk. Begge foreldrene til barnet må ha et annet morsmål enn norsk, samisk, engelsk, svensk eller dansk.

Kommunen har per i dag 140% stilling som veileder fordelt på 2 personer.

Sola kommune:

- veiledning og informasjon til barnehager med flerkulturelle barn med fokus på inkludering og språk.
- veiledning og oppfølging av pedagogiske ledere.
- utlån av språkstimuleringsmateriell (Migrotek)
- samarbeid med kommunale, private og åpne barnehager. For mer informasjon:

<http://www.minbarnehage.no/fib>

Likestillingsprinsippet- kjønnsroller i barnehagen?

Hva betyr likestillingsprinsippet? Hva legges i dette begrepet? og hva menes det med likestilling i barnehagen? Gir vi like muligheter til guttene og jentene?

Likestillingsloven definerer likestilling slik (§ 1): Kvinner og menn skal gis like muligheter til utdanning, arbeid og kulturell og faglig utvikling

I forhold til Rammeplanen skal likestilling mellom kjønnene gjenspeiles i barnehagens pedagogikk. Barnehage skal oppdra barn til å møte og skape et likestilt samfunn.

Gutter og jenter skal ha like muligheter til å bli sett og hørt og oppmuntres til å delta i felleskap i alle aktiviteter i barnehagen (Rammeplanen 2006). Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling, og motarbeide alle former for diskriminering. Det skal være respekt for begge kjønn. Lov og rammeplan gir retning til arbeidet. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling mellom de to kjønn. (Rammeplanen 2006)

Personalt har reflektert og diskutert om vi gir like muligheter til både guttene og jentene? Eller gjør vi forskjell? Prater vi annerledes til jenter enn vi gjør til gutter? Leker vi voksne forskjellig med gutter og jenter? Behandler vi dem forskjellig?

Likestilling mellom kjønnene betyr nødvendigvis ikke at jenter og gutter skal bli like, men at det gis like muligheter til å kunne velge alle aktivitetene i barnehagen. Vi i personalet prøver å være bevisst på dette i relasjoner og samspill med både gutter og jenter. I barnehagen prøver vi å være bevisste på å snakke om barn, ikke jenter og gutter. Alle barn er forskjellige, og i vår barnehage vil vi behandle alle barn som unike individ.

I leken skal gutter og jenter bli møtt med interesse og anerkjennelse enten den ligger nært opptil eller går på tvers av det kjønnsstypiske. Det er ikke ønskelig å snevre inn leken til barna ved å si at jenter ikke skal få leke prinsesser eller at gutter ikke skal få være riddere. Vår oppgave i personalet er å være bevisst på hvilke forestillinger vi bærer med oss av kjønn, og hva vi gjør i handlingene våre.

Tidlig innsats fra oss i barnehagen er viktig for å jevne ut kjønnsforskjellene, og for å sikre like muligheter for grunnleggende ferdigheter for alle barn.

Dokumentasjon som grunnlag for refleksjon og læring:

«Viten om personalets arbeid og barns virksomhet i barnehagen er viktig som grunnlag for barnehagens utvikling. Barns læring og personalets arbeid må gjøres synlig som grunnlag for refleksjon over barnehagens verdigrunnlag og oppgaver og barnehagen som arena for lek, læring og utvikling». (Rammeplanen 2013:43)

Dokumentasjon skal være en synliggjøring av det pedagogiske arbeidet og av barnas hverdag i barnehagen. Dokumentasjonen skal danne grunnlag for refleksjon og vurdering rundt arbeidet vi gjør i barnehagen. Dokumentasjon kan være et middel for å få frem ulike oppfatninger, og åpne for en kritisk og reflekterende praksis.

Personalet bruker refleksjon som metode i det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Ved bruk av refleksjonen er målet å skape bevissthet om egen praksis, egen rolle, eget ansvar. Kort sagt, i overgangen teori – praksis er refleksjon helt nødvendig og helt naturlig (Gärtner 2014).

Barnehagen skal være en didaktisk organisasjon. Didaktikk handler om hvordan vi tilrettelegger for at denne læringen skal finne sted. Didaktikk er hele tiden refleksjon over hvorfor.

Internt i barnehagen vil personalet evaluere, dokumentere, vurdere og reflektere på ulike måter.

Foreldresamarbeid:

«Barnehage skal i samarbeid med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling» (Rammeplanen 2013:16).

Det er foreldrene som har hovedansvaret for barns oppdragelse og danning. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygge på gjensidig åpenhet og tillit. Dere foreldre skal være trygge på at barna deres blir anerkjent, respektert og får delta i et fellesskap som gjør dem godt. Personalet i barnehagen skal være lydhøre for dere foreldre forventninger og ønsker, både som enkeltperson og gruppe.

Hva kan dere foreldre forvente av barnehagens personal?	Hva forventer vi av dere foreldre?
<ul style="list-style-type: none">*At vi er hyggelige og imøtekommende hver dag.*At dere blir møtt med respekt og likeverd.*At vi forteller hvordan barnet ditt har det i barnehagen hver dag.*At det holdes en foreldresamtale på høsten, og tilbud om en på våren om ønskelig.*Vi skal være åpne for konstruktiv kritikk, og gi svar på det dere spør om.*At vi informerer gjennom planer, e-post, oppslag eller personlig kontakt.	<ul style="list-style-type: none">*At dere leser, signerer og gjør dere kjent med barnehagens vedtekter og planer.*Møter på foreldremøte, dugnader og andre arrangementer. Det skaper et godt felles miljø i barnehagen.*At dere bringer og henter innenfor åpningstidene.*Gi beskjed hvis barnet ditt er sykt, eller ikke kommer av annen grunn.*Gi beskjed når andre enn dere selv henter barnet.*At dere er lojale mot barnehagen, og gir oss konstruktive tilbakemeldinger.*At dere stoler på vår faglige kompetanse.*Dere skal møte på en foreldresamtale i året.*Vis nettvett: ingen legger ut bilder av andres barn på nett.

FAU+SU

FAU er en forkortelse for Foreldrerådets arbeidsutvalg. Alle foreldre/foresatte som har barn i barnehagen, er medlemmer av Foreldrerådet. Foreldrerådet velger et arbeidsutvalg (FAU) og samarbeidsutvalg (SU). FAU\’s medlemmer velges for to år av gangen. Det velges en representant fra hver avdeling.

Foreldremedvirkning i barnehagen bygger på at foreldrene har hovedansvar for barnas utvikling og opplæring. Foreldre/foresatte har rett til medvirkning i barnehagen. FAU skal sikre reell medvirkning fra foreldre/foresatte og ha medansvar for at barns læringsmiljø er trygt og godt.

Som medlem av FAU kan du få anledning til å bli godt kjent med barnehagens virksomhet, ledelse og andre foreldre/foresatte, mulighet til å bidra til kvalitetsutvikling av barnehagen og bidra til en bedre barnehage hverdag for barna. FAU konstituerer seg selv på første FAU-møte om høsten.

FAU skal

- fremme fellesinteressene til foreldre/foresatte.
- medvirke til at foreldre/foresatte tar aktivt del i arbeidet for å skape et godt barnehagemiljø.
- bidra til et godt samarbeid mellom hjem og barnehage.
- skape kontakt mellom barnehagen og nærmiljø.

Eksempler på oppgaver kan være:

- Diskutere saker som er av stor interesse for foreldrene i politiske utvalg i kommunen, barnehagens samarbeidsutvalg og foreldremøter.
- Planlegge og gjennomføre felles aktiviteter som juleverksted, juletreffest, ski- og aktivitetsdag, sommerfest og bistå ved ulike arrangementer i barnehagen/avdelingene.

SU

SU er en forkortelse for Samarbeidsutvalget Foreldrerådet velger representanter til SU.

I henhold til §4 i barnehageloven skal hver barnehage ha et samarbeidsutvalg. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Utvalget skal være med å drøfte barnehagens ideelle grunnlag og arbeide for å fremme kontakt mellom barnehagen og samfunnet. SU konstituerer seg selv på første møte om høsten.

Samarbeidsutvalget (SU) består av

- to representanter fra foreldrene.
- to representanter fra de ansatte.
- en representant fra kommunen (en politiker)
- en representant fra eier
- styret er sekretær

Eksempler på oppgaver kan være:

- drøfte, samkjøre og avgjøre saker som er meldt inn fra FAU, foreldre, personalet og eier.
- være med på drøftinger og legge føringer for barnehagens mål og planarbeid
- fastsette barnehagens årsplan
- skal holdes orientert av styret om barnehagens økonomiske rammer, budsjett og personalsituasjon
- diskutere saker med FAU/personalet i forkant
- informere FAU/personaler i etterkant

Dersom FAU/SU blir kontaktet av media, ta kontakt med styret. Uttalelser må skje på vegne av FAU/SU og ikke som privatperson.

Barnehagens sin kompetanseplan for 2015-2019:

Høst 2015

Hovedmål : «Hvilket bilde har du på deg selv i møte med menneskebarnet?»

Hjørneflagg - med konkret arbeid/fokus på er måltid.

Noen tanker/refleksjoner i forhold til måltid...

- + Hva er vi god på i dag ved måltidet?
- + Hva er et godt måltid for deg?
- + Hva vil din avdeling ha fokus på under måltidet?
- + Har vi måltid bare for at vi må spise? Viktig å få i seg mat?
- + Vil vi at det skal være en sosial arena?
- + Fokus på språk?
- + Gode samtaler rundt bordet?
- + Skal vi trene på selvstendighet? Smøre skiven selv....etc?
- + Hvor lenge skal de sitte med bordet?
- + Hvilken læring vil vi legge vekt på?
- + Hva med retningslinjene for mat og måltider fra Sosial og helsedirektoratet?
- + I følge rammeplanen skal barnehagen bidra til at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskap når det gjelder kosthold, hygiene, aktivitet og hvile. Det er derfor stor betydning hva vi tilbyr av mat, og hvordan vi arbeider med måltidene.
- + Hvilke mål skal vi sette oss for måltidet?

Hvilke spor vi vil sette hos barna med måltid?

- Hvilke barn forstår du lett? Og hvilke må du jobbe for å forstå?
- Hva legger du i begrepene selvfølelse og selvtillit i forhold til måltid?
- Fremst i tankene: Barn har rett på likeverdig kommunikasjon.....

Uansett hvilket hjørneflagg man jobber med skal følgende punkter være med:

- Lek
- Læring
- Danning
- Medbestemmelse – barns medvirkning.

Fokus i høst(progresjon):

Fokus på det som er positivt!

At vi tar tak i suksessen, og reflekterer hvorfor det vi gjør/har gjort har blitt en suksess med forrige hjørneflagg? Overfør det til neste hjørneflagg som er; måltid.

Vi forsetter med refleksjon som metode.

Begrepet «å øve på tanken» – lytte tøm hode for tanker,

Det å stille seg selv spørsmål eller en av dine medarbeidere: «Opplever du at dette er den beste utgaven av deg selv?» Sier man det slik bygger man på anerkjennelse og tillit, og det fremme en likeverdig kommunikasjon.

For å kjenne andre og forstå andre er det viktig å kjenne og forstå seg selv. Se for deg en voksen du har et godt minne om fra din egen barndom. Hva gjorde de så hva bra for deg? Hva skal til for at du er/blir en slik voksen?

Verdifabrikken – satte spor.

- Gå opp på stolen, se det litt fra en annen vinkel – hva ser vi når vi står opp på stolen? Hvilke «briller» ser vi med da? - observere – reflekterer - tenke gammelt tankegods om igjen.
- Me ser ofte tingene slik så vi er, gjerne ikke slik det var – fordi det kommer an på mitt syn – mitt humør – etc.
- Hvordan tenker jeg om andre? Og om meg selv?
- Det er verdiene våre som styre oss, på jobb har vi blitt enige om verdier i visjonen vår. – tenk barneperspektiv.
- Det å forstå andre – noe er kanskje viktig for meg, men ikke deg.

Motivasjon:

- Gleding
- Heie på mestring
- Gjør hverandre gode
- Alt smitter – smitte glede
- Hvilke ord bruker man til hverandre?
- Se etter det positive – hva var bra i dag på avdelingen?

Vilje til Selvobservasjon:

- God på og observer seg selv
- Speile seg selv?
- Hva er bra med meg?
- Unnskyld jeg var for rask, jeg må tenke litt – lov å gjøre feil – reflekterer over egne handlinger
- Her trødde jeg litt skeivt nå....
- Det å kunne si unnskyld - jeg gjorde feil
- Å være bevisst på egen væremåte
- Sjekke ut usikkerheten – er vi ferdig med dette nå? – tørre å ta opp vanskelige ting
- Tåle ubehaget?
- Tør å være åpen i gruppen

Aktør eller Brikke (også brukt i entusiasme for endring)

Hvor er du?

Aktør: Tar mange valg – tar og gjør det en vil, skape, påvirker mye

Brikke: Jeg er bare her...alt er bestemt, skjebnen min ble bare sånn, jeg må bare gjøre det....

Vår 2016:

Vårt hovedmål i prosjektet er: «hvilke bilde har du av deg selv i møte med barnet?» Ut fra dette hjørneflagget velger vi konkrete situasjoner som vi vil jobbe med på avdelingene. I høst har vi startet med å jobbe med måltid. Vi tenker duen i planleggingen.

For at personalet skal utvikle seg og for at vi skal ha progresjon i utviklingen av prosjektet, har jeg knyttet opp et samarbeid med Siri F. Abrahamsen fra Verdifabrikken. For å løfte personalet videre

fikk alle i personalet utdelt boken «historien om deg». Det er en slags dagbok, som man kan/bør skrive i hver dag. Siri har laget denne boken for at vi skal kunne være mer tilstede i vårt eget liv. Man kan akseptere oss selv på godt og vondt, og vi skal trene hjernen vår til å tenke bedre om meg selv og andre. Vi har mange valg, og jeg har faktisk alltid et valg. Hvordan man vil tolke situasjoner og mennesker, er opp til meg selv. Siden vi har refleksjon som metode ser jeg dette som en god vei videre. Målet er at personalet skal skrive i boken hver dag.

Vi skal velge noen hovedfokus hver måned som de skal jobbe med på avdelingene. Dette er i forhold til boken «historien om deg», og hvordan dette kan styrke oss i arbeidet med hjørneflagget vårt.

Måned	Fokus
Januar	Hvilke muligheter har jeg i dag?
Februar	Hva gjorde denne dagen minneverdig?
Mars	Hvem eller hva inspirer deg?
April	Hva vil du bruke mer tid på?
Mai	Hva ønsker du av andre, for å være på ditt beste?
Juni	Hva vil du endre på (om noe) i livet ditt nå? Hva er det første skrittet du vil ta i den retningen?

Hvilke handlinger skal den enkelte medarbeider utvikle/bedre i vår organisasjon?

Vi vil at det skal være kvalitet på relasjoner og samspill i den direkte kontakten, dialogen med foreldre og barn (i møte med brukerne) og personal. Jeg vil vi skal ha et felles språk, setter ord på så mye som mulig av den tause kunnskapen. Lage et «felles språk» for hjørneflagget vårt måltid.

Litteratur vi bruker:

Rammeplanen(2013).

Gårtner Anne Marie Lundemo(2014): «Hva tenker du på?», Sebu forlag, Oslo

Mostad, Skandsen, Wærness, Lindvig(2013): «Entusiasme for endring», Gyldendal Norsk Forlag AS

Abrahamsen Siri F(2015): «Historien om deg», Verdifabrikken

[Høst 2016 tom vår 2019:](#)

- Sosial kompetanse
- Relasjoner og samspill, refleksjon som metode.
- Entusiasme for endring – samarbeid med Sola kommune frem til januar 2017.
- Kunnskap om tilknytning – hvordan personalet må jobbe med å være tilgjengelig for barnet, slik at barnet føler trygghet i bhg.
- Barnets psykisk helse - tilknytting og omsorg. Barna i dag begynner tidligere i barnehagen enn før. Da er det viktig at vi voksne er i stand til å møte barnet, være tilgjengelig og skape trygghet. Det vi investerer av glede, empati og nærhet, bidrar sterkt til psykisk helse og trygghet for hvert enkelt barn.
- Smart kompetanse – språk - se det enkelte barn.
- Lek – ny stortingsmelding.

Tradisjoner i barnehagen vår:

Tilvenning	Mange nye vennskap knyttes i barnehagen. Det betyr mye for et barn å bli anerkjent og akseptert i hverdagen. Barnehagen skal gjøre at alle barna er inkludert, og gi dem en følelse av å være en del av et fellesskap.
Dugnad	Det er to dugnader for foresatte i året, en på høsten og en på våren. Det er en dugnadskomite som utarbeider liste for gjøremål. Dugnaden på våren er ofte sammen med kirken. Kan du ikke møte på dugnad, blir du belastet med et beløp på kr 1000,- pr dugnad, på foreldrebetaling måneden etter (hvis ikke noe annet er avtalt med styrer).
FN	Sammen med barna vil vi finne ut hvordan barn har det i andre land og bli litt kjent med FORUT - organisasjonen som vi vil samle inn penger til på FN kafeen. FORUT sitt opplegg inneholder informasjon, bilder, cd og salgsvarer som vi benytter oss av. Dette gjør prosjektet konkret, levende og spennende som barna kan forstår.
Jul	Vi legger vekt på tradisjonelle juleforberedelser. Kirken har julevandring der juleevangeliet dramatiseres av store og små sammen med presten vår. Vi formidler julens budskap gjennom sang, musikk og bøker. Vi inviterer foreldre til julefrokost.
Samenes nasjonaldag	Barnehagen markerer samenes nasjonaldag 06. februar.
Karneval	Karneval feirer vi med kostymer, sang, dans og musikk. Det er et høydepunkt for både store og små når vi «slår katta ut av sekken»!
Barnehagedagen	Vi markerer Barnehagedagen 10. mars 2015. Ett av målene med å markere Barnehagedagen er å synliggjøre barnehagens innhold med danning, lek, læring og omsorg, i tillegg å få forståelse for de viktige prosessene som foregår der.
Påske	Påsken er en viktig høytid som markeres med samlinger i kirken med påskens budskap og ellers gjennom sang, musikk og bøker. Vi inviterer foreldre til påskefrokost.
Sykkel dag	En dag der alle barna har med seg sin egen sykkel og hjelm. Dette har blitt en attraktiv aktivitet blant barna.

	Høydepunktet er selvfølgelig diplom og is til alle!
17.mai feiring	Det er mai og landet vårt blir pyntet til fest og feiring. Barna får lære mer om landet vi bor i og om kulturen vår. Tradisjonen tro så har vi vårt eget ”17.mai tog” sammen med Ekofisk barnehage med påfølgende feiring i en av barnehagene.
Sommerfest	Dette er en fest for hele barnehagen og SFO som vi arrangerer i kirken med plass til alle. Her opptrer barnehagen og SFO med sang, drama og forestilling. Foreldre har med seg mat og vi spiser sammen etterpå. Dette har blitt stor suksess for personal, barn og foresatte. Det er FAU som arrangerer festen.
Felles aktivitetsdag for barnehagen og SFO.	Hvert år har barnehagen og SFO felles aktivitetsdag ved fotballbanen ved Haga skole. Da deler vi dem inn i grupper(blander sfo og barnehagen), og har poster.
Barnas bursdagsfeiring i barnehagen.	Barna markeres i samling med krone, sang og en liten hemmelighet. Etter lunsj spiser avdelingen is/frukt.

ÅPEN BARNEHAGE - Knøttetreff

Det er en type barnehage som skal gi et sosialt og pedagogisk tilbud til barn og voksne. Dette er et åpent tilbud der man kan komme når som helst i året uten å melde seg inn på forhånd. Brukerne bestemmer selv når og hvor ofte de vil benytte seg av tilbudet.

ÅPNINGSTIDER: Mandag og torsdag kl 9.30-12.30

Mandagene blir brukt til å ha to aldersinndelte sanggrupper; babysang (0-12mnd) og småbarnsang (1-3 år). Babysang blir holdt i kirkerommet mens barnehagens lokaler i kafeen er åpne for fri lek for de som ønsker det. Torsdagene blir brukt til ulike temaer. Hver måned har sitt tema og vi har faste dager med gyms i kirkens gymsal, form & farge, fortellerstunder, og foredrag rettet mot foreldrene.

DE VOKSNES OPPGAVER

Det er foreldre som har ansvar for barna når de er på Knøttetreffet. De har også ansvar for medbrakte eiendeler. Driften av åpen barnehage forutsetter at alle voksne deltar aktivt i arbeidet sammen med de ansatte på følgende måte:

- Registrerer seg selv og barna hver gang, samt betale kl 20,-
- Være aktive sammen med barna i lek og aktivitet
- Rydde etter en aktivitet
- Hjelp barna å rydde
- Ta med sunn mat og drikke
- Vaske bord og koste gulv etter måltider
- Ta del i rydding av leker og materialer før man går fra Knøttetreffet

KNØTTETREFFET FØLGER SKOLENS FERIER/FRIDAGER

Første dag: 22.august

Påskeferie: 10. – 18.april

Juleferie: 20.des – 8.januar

Kr. Himmelfartsdag: 25.mai

Vinterferie: 27. – 03.februar

2.pinsedag: 05.juni

Siste dag før sommeren: 15.juni

Barnehagens samarbeidspartner:

KA: Barnehagen er medlem i KA, kirkens arbeidsgiverorganisasjon. Det betyr at de ansatte har gode stabile ansettelsesforhold med tariffavtale.

PBL (Private Barnehagers Landsforbund): KA har meldt alle sine barnehager inn i PBL som betyr at vi får hjelp til alt som har med barnehagehverdagen. De oppdaterer oss politisk i forhold til det som har betydning for de private barnehagene og jobber til det beste for private barnehager.

SOLA KOMMUNE: Vi har et nært og tett samarbeid med Sola kommune. Sola kommune er ansvarlig for at det gis et likeverdig tilbud for både private og kommunale barnehager. Dette gjelder både det økonomiske og faglige. Sola kommune har tilsyn og godkjenningsmyndighet.

HMS: I Tananger menighetsbarnehage er vi opptatt av sikkerhet og gode rutiner.

Vi arbeider stadig med å gjøre vår HMS til et godt redskap for å sikre oss kvalitet i alt vi gjør.

Vi har egne rutiner for sikkerhet på utelekeplassen og avtale minst en gang pr. år med firma som går over alle lekeapparat og ser om det er noe vi trenger å utbedre. Vi har rutiner for vernerunder og tiltak for inne miljøet. Vaktmester ved kirken er brannvernleder og har ansvar for brannsikring og oppfølging.

Vi har utarbeidet et eget hefte (Velkommen til oss) med alle rutiner og regler hos oss som alle ansatte får.

Pedagogisk – psykologisk - tjeneste(PPT): PPT utreder enkeltbarnets behov og gir råd og veiledning til foreldre, barnehage, skole og andre samarbeidspartnere.

Barnevernstjenesten: Barnevernstjenesten har som formål å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse eller utvikling, får rett hjelp til rett tid.

Tananger legesenter/helsesøster

